

KIRJALLINEN KYSYMYS 1114/2002 vp

Moottorikelkan matkustajan kypäräpakko

Eduskunnan puhemiehelle

Tieliikennelakiin vastikään tehty tarkistus edellyttää, että myös moottorikelkassa ja sen reessä kypärä on pakollinen nyt myös pienillä lapsilla. Tämä on sinänsä aivan oikein, mutta ongelmaksi on lainsäätämisen jälkeen havaittu, että standardin mukainen suojakypärä on pienille lapsille liian painava. Jos yli kilon painava kypärä laitetaan pienten lasten päähän, se aiheuttaa enemmän vaaroja kuin suojaa niiltä. Kyse on lapsen niskasta, joka esim. äkkinäisen kuopan kohdalla joutuu liian kovaan rasitukseen raskaan kypärän kanssa.

Lapin safariyrittäjät ovat todenneet, että pienille lapsille olisi sopivaa pukea päähän ns. kevyt harrastekypärä, kuten esim. laskettelukypärä. Jos laki sallii tämän, asiaankuuluva ohje tulee antaa kiireesti yrityksille, poliisille ja vakuutuslaitoksille, ja jollei laki sitä salli, lakia tulee välittömästi ko. pykälän osalta tämentää.

Lapissa safariyrittämisessä kyse on merkittävästä ja jatkuvasti kasvavasta elinkeinosta. Sen

asiakkaina on paljon ulkomaalaisia, jotka tulevat usein varsin lyhyeksikin aikaa pohjoiseen ja haluavat olla koko perheen kanssa elämyksiä tarjoavissa palveluissa mukana.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme kunnioittavasti valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy vuoden alusta voimaan tulleen moottorikelkkojen matkustajien kypäräpakkoa koskevan lakimuutoksen täsmentämiseksi ohjeistuksella tai lakia muuttamalla siten, että pienille lapsille voidaan moottorikelkassa tai sen reessä laittaa päähän heille sopiva, riittävän kevyt kypärä?

Helsingissä 7 päivänä tammikuuta 2003

Esko-Juhani Tennilä /vas
Hannu Takkula /kesk
Timo E. Korva /kesk

Hannes Manninen /kesk
Matti Huutola /vas
Maria Kaisa Aula /kesk

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Rouva puhemies, olette toimittanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Esko-Juhani Tennilän /vas ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 1114/2002 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy vuoden alusta voimaan tulleen moottorikelkkojen matkustajien kypäräpakkoa koskevan lakimuutoksen täsmentämiseksi ohjeistuksella tai lakia muuttamalla siten, että pienille lapsille voidaan moottorikelkassa tai sen reessä laittaa päähän heille sopiva, riittävän kevyt kypärä?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Suojakypärän käytöstä säädetään tieliikennelain 89 §:n 1 momentissa seuraavasti:

Kuljettajan ja matkustajan on ajon aikana käytettävä tyypiltään hyväksyttyä suojakypärää, jollei hänen sairautensa tai vammansa taikka muu erityinen syy sitä estä, ajettaessa:

- 1) moottoripyörällä;
- 2) kolmi- ja nelipyörällä sekä kevyellä nelipyörällä, jota ei ole varustettu korilla;
- 3) mopolla;
- 4) moottorikelkalla.

Suojakypärän niin kuin muidenkin turvalaitteiden käytön tarkoituksena on vammojen vähentäminen. Jos kypärä saattaa aiheuttaa käyttäjälle

kipuja tai jopa vamman tavanomaisessa käyttötilanteessa, on kypärän käyttämättä jättämiseen erityinen syy. Säännöksen mukaan kypärän käyttövelvollisuus ei koske henkilöä, jonka sairaus, vamma tai muu erityinen syy on esteenä kypärän käytölle.

Tämän vuoden alusta alkaen on kypärän käyttövelvollisuus koskenut myös alle 15-vuotiaita matkustajia. Hyväksyttyjä suojakypäriä on saatavana myös lasten kokoja. Moottorikäyttöisissä ajoneuvoissa käytettäväksi tarkoitetut kypärät ovat kuitenkin painoltaan sellaisia, etteivät ne välttämättä sovellu kaikkein pienimmille lapsimatkustajille. Kypärien valmistajat ja maahantuoja suosittelivat markkinoilla olevia hyväksyttyjä kypäriä noin 3—4-vuotiaille ja sitä vanhemmille. Kevyimpien kypärien paino on noin 800 grammaa.

Käytännössä moottorikelkalla kuljetetaan myös aivan pieniä lapsia, joiden niska ja kaula-
ranka on heikko kestämaan kelkkailuolosuhteissa pään voimakasta heilahtelua kypärän painon alla. Umpinaisessa moottorikelkan reessä voi kuljettaa matkustajia ilman kypärää. Muulla tavalla lasta kuljettaessa aivan pienen lapsen hentoa rakennetta voidaan pitää sellaisena erityisenä syynä, joka voi olla esteenä hyväksytyn kypärän käytölle tieliikennelain 89 §:n edellyttämällä tavalla

Liikenne- ja viestintäministeriö on ilmoittanut edellä kerrotun kantansa sisäasiainministeriön poliisiosastolle 15.1.2003 päivätyllä kirjeellä. Kirje on lähetetty tiedoksi Liikennevakuutuskeskukseen ja Liikenneturvaan.

Helsingissä 29 päivänä tammikuuta 2003

Liikenne- ja viestintäministeri Kimmo Sasi

Till riksdagens talman

I det syfte 27 § riksdagens arbetsordning anger har Ni, Fru talman, till behöriga medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsledamot Esko-Juhani Tennilä /vänst m.fl. undertecknade skriftliga spörsmål SS 1114/2002 rd:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att genom anvisningar eller en ändring av lagen precisera den lagändring gällande hjälmtvång för passagerare på snöskotrar som trädde i kraft vid ingången av detta år så att man på små barn på en snöskoter eller i dess släde kan använda för dem lämpliga och tillräckligt lätta hjälmar?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

I 89 § 1 mom. vägtrafiklagen föreskrivs följande om användningen av skyddshjälm:

Föraren och passagerare skall under körning använda skyddshjälm av godkänd typ, om hinder inte finns till följd av sjukdom eller skada eller av andra särskilda skäl,

- 1) på motorcyklar,
- 2) i tre- och fyrhjulingar och lätta fyrhjulingar som inte är försedda med karosseri,
- 3) på mopeder,
- 4) på snöskotrar.

Avsikten med användningen av skyddshjälm, liksom även andra skyddsanordningar, är att minska skador. Om hjälmen i vanlig användning

kan förorsaka användaren smärta eller till och med skada, finns det särskilda skäl för att inte använda hjälm. Enligt bestämmelsen gäller skyldigheten att använda hjälm inte personer som till följd av sjukdom, skada eller något annat skäl inte kan använda hjälm.

Från och med ingången av detta år har skyldigheten att använda hjälm gällt också passagerare under 15 år. Godkända skyddshjälm finns även i barnstorlekar. Hjälmar avsedda att användas i motordrivna fordon är dock med tanke på sin vikt inte nödvändigtvis lämpliga för de allra minsta passagerarna. Hjälmtillverkarna och importörerna rekommenderar de godkända hjälmar som finns på marknaden för 3—4-åringar och äldre. De lättaste hjälmarna väger ca 800 gram.

På snöskotrar transporteras i praktiken även mycket små barn, vars nacke och halsrygg är för svag för att under hjälmens tyngd klara de kraftiga huvudkrängningarna under skoteråkningen. I en sluten skotersläde kan passagerare transporteras utan hjälm. När barn transporteras på annat sätt kan barnets kläna kroppsbyggnad anses vara ett sådant särskilt skäl som kan utgöra ett hinder för användningen av en godkänd hjälm på det sätt som 89 § vägtrafiklagen förutsätter.

Kommunikationsministeriet har meddelat sin ståndpunkt, som anförts ovan, till inrikesministeriets polisavdelning genom ett brev daterat den 15 januari 2003. Brevet har sänts för kännedom till Trafikförsäkringscentralen och Trafikskyddet.

Helsingfors den 29 januari 2003

Kommunikationsminister Kimmo Sasi